

Painos 8000

TOVERITAR

AMERIKAN SUOMALAI-
TEN TYÖLÄISNAISTEN
XX N EN KANNATTAJA

ORGAN OF THE FINNISH WORKING WOMEN IN AMERICA

No. 37

Tiist., Syysk. 23.—Tuesday, Sept. 23.

1919—Yhdeksäs Vuosik.

NAISET VENÄ- JÄN SOVIETTI- TASAVALLASSA

Erään naisten lehden Venäjällä kulkenut raportteri kertoo Alexandra Kollontay'n haastattelun johdosta seuraavaa:

"Tahtoisin kertoa Amerikan naisille muutamalla sanalla naisten toiminnasta Venäjän vallankumouksessa," sanoi erään keran rouva Kollontaylle. Vaikka hänellä olikin tavattoman paljon työtä, suostui hän kuitenkin mielellään lyhyeen haastatteluun. Hän kertoi seuraavaa:

"Ne olivat Venäjän työläisnaiset, samoin kuin työläisnaiset Ranskassa vuonna 1789, jotka oikeastaan aloittivat vallankumouksen. Venäjän vallankumous maaliskuulla v. 1917 alkoi oikeastaan naisten päivän julistuksella, jonka sosialistipuolue oli määrännyt maaliskuun 9 päiväksi. Naiset panivat toimeen mielenosoituksia korkeita elinkustannuksia vastaan ja vaativat leipää. Siitä syntyi leipämellakka ja siitä päivästä alkoi Venäjän vallankumous. Naiset ottivat osaa maaliskuun vallankumoukseen yhtäläisesti kuin miehetkin.

"Toukokuussa samana vuonna oli Pietarin pesulaitoksissa työskentelevillä naisilla suuri lakko. Noin neljä tuhatta naista oli lakossa. Heillä oli järjestö, johon kuului ainoastaan noin kuusi sataa jäsentä ennen lakkoa, mutta lakon ajalla siihen liittyi melkein jokainen pesulaitoksissa työskentelevä nainen Pietarissa. Se oli ensimmäinen lakko vallankumouksen jälkeen. Lakkolaiset eivät saaneet täydellistä voittoa; ainoastaan joitakin pesulaitoksia otettiin kunnan omaisuudeksi, vaikka lakkolaiset vaativat kaikkien pesulaitosten kunnallistuttamista."

Sitten kertoo kirjeenvaihtaja omin sanoin havainnoistaan naisten asemasta tuossa maailman ensimmäisessä sovietti-tasavallassa seuraavaa:

Naiset ovat olleet soviettien jäseniä niiden perustamisesta alkaen. Marraskuun vallankumouksen jälkeen perustettuun ensimmäiseen toimeenpanevaan keskuskomiteaan ei kuulunut ensin kuin yksi nainen, rouva Alexander Kollontay. Myöhemmin heitä oli siinä kolme, kuuluisa Maria Spiridonova ja eräs toinen. Melkein poikkeuksetta yhtyivät kaikki työläisnaiset bolshevikeihin. He kuuluivat soviettien vasempaan siipeen. Maaliskuun vallankumouksen jälkeen perustettiin erityinen sosialistinen naisten lehti, joka ilmestyi Pietarissa noin vuoden ajan.

Marraskuulla v. 1918 pidettiin ensimmäinen suuri naisten konferenssi, jossa olivat edustettuina Pietarin ja pohjoisten kommunistien naiset. Konferenssiin otti osaa viisisataa naista edustaen enempää kuin sataatuhatta nais-työläistä. Konferenssi kannatti täydellisesti työläisten ohjelmaa.

Huhtikuulla v. 1918 pitivät Moskovan ja ympäryskaakuntien naiset konferenssin, johon oli suuri osanottajajoukko. Pietarin konferenssi teki m.m. hyvin tärkeitä päätöksiä äitiys- ja työttömyysvakuutusten suhteen. Moskovan konferenssissa oli ruokatarvekysymys, korkeat elinkustannukset ja lasten hyvinvointi tärkeimpiä kysymyksiä. Tämäkin konferenssi teki useita hyvin tärkeitä päätöksiä.

Kommunistiset työläisnaiset ottavat kaikkialla innokkaasti osaa kaikkeen työhön mitä opetusosaston komisariaatti kulloinkin järjestää, sekä kaikkiin sivistysharrastuksiin. Elintarveyskysymykseen ovat naiset kaikkialla ottaneet innokkaasti osaa. Naiset ovat myöskin suorittaneet erittäin tärkeän osan propagandaa ja terveysopillisessa työssä armeijan keskuudessa. Naisia on hyvin lukuisasti sotilaina. Vallankumouksen alusta asti on naisia ollut rintamalla, jossa he ovat tehneet kiitettävän hyödyllistä työtä, erittäinkin terveydenhoitoalalla.

Pohjoisissa kommuneissa, Pietarissa, on rouva Lelina yleishyväntoimintaisena. Rouva Lunarcharsky, koulu-komisariaatin vaimo, on lasten siirtoloiden keskuksien ylivoimainen johtaja. Kaikissa kylissä ja kaupungeissa pitkin Venäjää on tuhansia naisia yleishyväntoimintaisiin ja opetustoimintoihin palveluksessa. Rouva Kollontay on ainoa nainen joka on toiminut kansankomisariaattina. Yläluokan naiset, tai oikeammin entiset yläluokan naiset toimivat enimmäkseen koulujen ja lasten siirtoloiden palveluksessa.

"Meillä on kehitymässä erikoinen tyyppi nuoria työläisnaisia, jotka ovat taloudellisesti sekä kaikkiin puolin riippumattomia," sanoi rouva Kollontay innokkaasti. Meillä on esimerkiksi nuori Gratjova. Hän on tullut liikkeeseemme suorastaan kutomotehtaasta. Luontaisten kykujensä perusteella on hän kehittynyt hyvin nopeasti. Kuten suuri joukko muitakin nuoria työläisnaisia, on Gratjova ollut jo jonkun aikaa vallankumouksellisen oikeuslaitoksen jäsen. Siinä toimeksaan hän on osottanut suurta humanitaarista lempeyttä.

"Me naiset — sanoi rouva Kollontay — kaikista huolimatta emme ole unohtaneet ihmisisyyden kauniita ihanteita. Oikeusistuimen jäsenenäkin me useammin valitsemme puolustajan kuin syyttäjän osan. Kokeemus on osottanut, että niin kauan kuin vallankumoukselliset oikeusistuimet ovat välttämättömiä, kykenevät naiset niissä suorittamaan suuria ja hyviä palveluksia.

"Minä odotan kiihkeästi ensimmäisen marraskuun kokousta naisten kongressia," sanoi rouva Kollontay haastattelun lopussa. "Sen toiminta tulee varmasti olemaan loistava. Poliittisissa kysymyksissä on kansan keskuudessa vielä jonkun verran hitautta ja siitä syystä me pidämme yllä entistäkin voimakkaampaa kasvatus-työtä."

PROSTITUTIONIN MURHENÄYTELMÄ

Prostitutioni on ollut yksi kapitalistisen teollisuusyhteiskunnan hirvittävimpiä mätäpäiseitä. Kaikissa teollisuuskaupungeissa ja jopa pienemmissä maakylissäkin on jokaisessa maassa, mutta erittäinkin Yhdysvalloissa ollut suurempi tai pienempi määrä ammattihaureudella itseään elättäviä naisia. Kuten porvarilliset tilastotiedotkin ovat osottaneet, ovat nämä miljoonat onnettomat naiset joutuneet tuonne yhteiskunnan loikavimmiin olosuhteiden pakosta, heille liian ylivoimaisen taloudellisen tilanteen pakottamana. Lemmen myyminen rahasta ei suinkaan ollut heidän päämääränsä elämänsä taipaleelle lähtiessä, vaan kun on ollut valittavana nälkäkuoleman tai yhteiskunnan paariuksen osan (johon he ovat joutuneet jonkun pienen erehdyksen takia) ja elämänmahdollisuuden välillä, ovat monet miljoonat naiset valinneet prostituution elämän tien, joskin lyhyen ja ohdakkeisen. Valkonen orjakauppa on rehoittanut mitä kauhistuttavimmassa muodossa ja yhäkin rehoittaa, meidänkin "vapaassa maassamme". Paljastukset ja muutamat lievät rangaistukset eivät ole sitä lopettaneet enemmän kuin ne ovat lopettaneet itse ammattihaureutta. Porttolakaupunginosien hävittäminen ei myöskään ole voinut tuota hirvittävästä pahetta lopettamaan, se on vaan tehnyt sen salaperäisemmäksi ja siis vieläkin vaarallisemmaksi, sillä silloin kun se pahe on "laillisten" paheiden joukossa ja sen harjoittajat poliisin ja terveyshoitolaitoksentien kirjoissa, on olemassa edes jonkunlaisia toimenpiteitä tarttuvien tautien leviämisen ehkäisemiseksi.

Ammattihaureuden aiheuttamien veneeristen tautien uhreina on hyvin suuri osa miespuolisesta väestöstä tässäkin maassa. Eikä tuo tuho ole levinnyt ainoastaan miesten ja prostitueerattujen keskuudessa, vaan on se tuottanut perheiden äideille usein morsiuslahjana ja lapsille perintönä. Sotilastarkastuksissa vasta oikein tuli ilmi kuinka kammoavassa määrässä sukupuolitautit ovat levinneet amerikalaisen miesten keskuudessa. Numerot olivat niin kauheat, että ne mursivat lopultakin typerään, keinotekoisien hyveellisuuden naamarin ja pakottivat hallituksenkin vihdoin ryhtymään toimenpiteisiin veneeristen tautien leviämisen ehkäisemiseksi ja oikeiden hoito-ohjeiden jakajaksi. Vaikka noilla toimenpiteillä mahdollisesti saadaan hyviäkin tuloksia, niin kuitenkin ne eivät poista noita tuhoavia tautteja niin kauan kuin ei voida poistaa itse sitä pahetta, jonka kautta ne taudit suurimmaksi osaksi leviävät. Kapitalistinen yhteiskunta on voimaton sen itseen luoman mätäpäiseen edessä.

(Jatkoa toisella sivulla)

Vankilan Portilla

Kirj. Helmi M—n.

Katson ristikko-ikkunaan
Myös mustaan rauta-oveen.
Katkeran hymyn kasvoille saan
Ja tuskan piston poveen.

Tuolla, tuolla onnettomat
On yhteiskunnan hyltyt.
Ja ympärillä ruoskijat
Laivartijat niin tyltyt.

Murjotut ihmislapsen ne,
Jotka pakotettuna harhaan
Joutuvat paheiden poluille,
Siellä viettävät aikansa parhaan

Ikkunaristikon takaa soi
Laulu kärsijän viattoman.
Totuuden julki sanoa voi —
Sai uhrata elonsa oman.

Siellä nään kiusatun kärsineen
Pään jo hopeahapsikkaisen...
Siellä nään puutteissa kuituneen
Portoks' herjatun naisen...

Siellä nään kurjat, onnettomat
Näen kahleissa perä perää...
Ja vankien vaivoille ilkkujat —
Mun kapina sielussa herää...

Tää yhteiskunta kirottu,
Ole kirottu tuhatkertaa!
On helvetin piinasta kerrottu,
Vaan tuskinpa tuolle vertaa...

Socialismin aurinko kirkkain
Kun maailman valostaapi,
Niin tyhjentyy vankilan luolatkin
Ja vangitut vapauden saapi.

Paheet poistuu kuin itsestään
Tasa-arvo on ihmisillä,
Eikä heikompiakaan kytkemään
Enää voimaa oo ylimmillä.

Nyt näet vielä mahtavat
Kilvan raivoovan mielinmäärin,
Niinpä ne täyttävät vankilat —
Eikö tosiaankin se väärin?

MIETTEITÄ JA TUTKISTELUJA

Olen usein ajatellut, että mikäähän se mahtanee olla kannustimena niillä, jotka näihin lehtiimme kirjottavat. Olisikohan se myöskin sitä "suurta uhrantuvaisuutta", josta niin paljon puhutaan kun yhteisöhommissa joskus jotakin toimitaan, nim. tiskataan, tarjoillaan kahvia, näytellään y. m. Niin, onko se uhrantuvaisuutta kun joku räikeää järkiriepuaan, kuluttaa paperia, mustetta ja postimerkkejä? Kuulin tässä erään kerran sanottavan, että "kyllähän sitä jokainen tuolaista kirjottaa kun vain viitsii." Niinpä niinkin. Hulluimman eväät sitä ensin syöään. Jokainen voi kirjottaa, jos vain viitsii. Siis täytyy viitsiä, täytyy tehdä työtä. Samalla ajalla kun joku kirjottaa jostakin asiasta lehteen, voi joku toinen pestä pyykkiä muutamia tunteja päässä saadakseen silkkutantun hintaa. (jonkun halvan nimittäm) jotta voi sitten juhlatilaisuudes-

(Jatkoa toisella sivulla)